

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Lyhyesti ja selkeästi

Sisällys

Eläkkeelle	1
Mitä eläkettä voit saada?	2
Työeläke	3
Kelan eläkkeet	3
Kansaneläke	3
Takuueläke	4
Vanhuuseläke	5
Työkyvyttömyyseläke	6
Työttömyyseläke	8
Muut tuet eläkkeensaajalle	9
Lapsikorotus	9
Eläkkeensaajan asumistuki	9
Eläkettä saavan hoitotuki	10
Rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä	10
Perhe-eläke	11
Leskeneläke	12
Lapseneläke	12
Hakeminen ja maksaminen	13
Ilmoita muutoksista	14
Muutoksenhaku päätökseen	14
Esimerkkejä eläkeläisen tuloista	15
Kela palvelee	16
Yhteystietoja	17

Eläkkeelle

Tässä esitteessä kerrotaan Kelan maksamista eläkkeistä ja muista tuista eläkkeensaajille.

Kela ei maksa läheskään kaikkia eläkkeitä. Esimerkiksi työssä kertynyttä työeläkettä maksavat työeläkelaitokset.

Jos työeläke jää pieneksi tai sitä ei ole lainkaan, Kela maksaa kansaneläkettä ja sen lisäksi takuueläkettä. Niitä voit saada 65-vuotiaana tai sitä ennen, jos olet pitkään työkyvyttömänä tai työttömänä. Työkyvyttömyys tarkoittaa sitä, ettet pysty työhön tai opiskelemaan sairauden tai vamman takia.

Kelan eläketurvaan kuuluu myös perhe-eläke, kun aviopuoliso tai lapsen vanhempi on kuollut.

Kela voi maksaa eläkkeellä olevalle muutakin rahallista tukea. Näitä tukia ovat esimerkiksi hoitotuki ja asumistuki.

Kelan tukien perusteet on määritelty laissa. Tuen saamiseen vaikuttavat hakijoiden elämäntilanne ja tuen tarve, jotka voivat olla hyvin erilaisia. Siksi myös tukien määrä vaihtelee.

Tässä esitteessä kerrotaan pääasiat eläkkeistä ja eläkkeensaajien tuista vuonna 2013.

Mukana ei siis ole kaikkia tukien yksityiskohtia.

Kaikki eläkkeiden ja tukien määrät ja tulorajat ovat bruttomääriä, joista ei ole vähennetty veroja. Ne on pyöristetty tasalukuihin. Esitteessä käytetty lyhenne e/kk tarkoittaa euroa kuukaudessa.

Jos haluat tietää Kelan eläkkeiden tarkat määrät ja tulorajat, voit pyytää Kelasta tämän esitteen numeroliitteen.

Voit saada Kelan eläkkeitä ja tukia, jos kuulut Suomen sosiaaliturvaan. Siihen kuuluvat tavallisesti kaikki, jotka asuvat Suomessa vakinaisesti. Myös Suomessa asuneet tai työskennelleet voivat saada eläkettä Suomesta.

Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma–pe kello 8–18

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut selkoesitteen tunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

SELKOESITE

Mitä eläkettä voit saada?

Kun olet jäämässä eläkkeelle, ota selvää, mitä eläkkeitä sinulle kuuluu. Yleensä voit hakea sekä työeläkkeitä että Kelan eläkkeitä samalla hakemuslomakkeella. Kelasta saat lisätietoja.

 Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma–pe kello 8–18

Mitä eläkettä ja missä iässä?

- **Vanhuuseläkkeelle** jäädään yleensä 63–65-vuotiaana.
- **Työkyvyttömyyseläkettä** saat ennen vanhuuseläkettä, jos et kykene työhön tai opintoihin. Se alkaa yleensä vasta pitkän sairastamisen jälkeen.
- **Työttömyyseläkettä** voit saada ennen vanhuuseläkettä, jos olet 63–64-vuotias ja olet ollut pitkään työttömänä.

Näitä eläkkeitä voit saada sekä työeläkkeenä että Kelalta kansaneläkkeenä. Kelan eläkkeistä kerrotaan tässä esitteessä tarkemmin.

Lisäksi on kaksi eläkettä, joita Kela ei maksa. Ne ovat osatyökyvyttömyyseläke ja osa-aikaeläke. Voit kysyä niistä työeläkelaitoksesta tai Kelasta.

Eläkeläisille alennuksia

Kun olet jäänyt eläkkeelle, voit saada eläkeläisalennuksia.

Voit saada alennusta junamatkoista, linja-automatoista ja lentomatoista Suomessa. Joissakin kaupungeissa alennusta saa paikallisliikenteen lipuista. Alennusta voit saada myös pääsymaksuista esimerkiksi kunnan liikuntapaikkoihin ja moniin tapahtumiin.

65 vuotta täyttänyt saa usein eläkeläisalennuksia esittämällä henkilötodistuksensa. Nuorempi eläkeläinen voi saada alennuksia esittämällä henkilötodistuksensa ja työeläkekortin. Jos sinulla ei ole työeläkettä, saat Kelalta kansaneläkkeensaajan kortin (kuva alla).

Työeläke

Pääosa eläkkeistä on työeläkkeitä. Työeläke ansaitaan omalla palkkatyöllä. Yrittäjän työeläke on yrittäjäeläkettä.

Työeläkkeitä hoitavat työeläkelaitokset, joita on useita. Sinä ja työnantajasi olette maksaneet vuosien mittaan työeläkemaksuja. Eläkkeesi suuruus riippuu siitä, kuinka kauan olet ollut työelämässä ja kuinka paljon olet ansainnut.

Yksityinen yrittäjä on maksanut eläkemaksuja valitsemaansa eläkeyhtiöön. Maatalousyrittäjä on maksanut eläkemaksuja omaan eläkelaitokseensa, Melaan.

Työeläkkeistä saat tietoa internetissä (www.tyoelake.fi), omasta työeläkelaitoksestasi tai Eläketurvakeskuksesta.

Kelan eläkkeet

Jos et saa työeläkettä tai se on pieni, Kela maksaa **kansaneläkettä**. Kela maksaa myös **takuueläkettä**, jos muut eläkkeesi jäävät hyvin pieniksi tai et saa mitään muuta eläkettä.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Kansaneläke

Voit saada täysimääräisen kansaneläkkeen vain, kun sinulla ei ole lainkaan työeläkkeitä tai saat niitä enintään noin 56 e/kk (vuonna 2013).

Jos saat työeläkkeitä enemmän, kansaneläke on pienempi tai et saa sitä lainkaan.

Kansaneläkkeen täysi määrä on noin 630 e/kk (vuonna 2013).

Jos elät parisuhteessa, määrä on noin 560 e/kk.

Kansaneläkettä pienentävät työeläkkeesi lisäksi muut saamasi eläkkeet, perhe-eläkkeet ja korvaukset. Puolison tuloja ei oteta huomioon.

Kansaneläkettä ei kannata hakea, jos muut eläkkeesi ja korvauksesi ylittävät alla olevat tulorajat. Tulorajat tarkoittavat bruttotuloja, joista ei ole vähennetty veroa.

Tulorajat ovat seuraavat:

- parisuhteessa elävä noin 1 160 e/kk
- yksin asuva noin 1 300 e/kk

(Vuosi 2013)

Kansaneläke voi olla pienempi, jos olet asunut ulkomailla tai ottanut vanhuuseläkkeen ennen 65 vuoden ikää. Tarkista tällöin oikeutesi kansaneläkkeeseen.

 Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma-pe kello 8–18

Jos haluat selvittää etukäteen oikeutesi kansaneläkkeeseen, voit pyytää arvion työeläkkeestäsi omasta eläkelaitoksestasi, Eläketurvakeskuksesta tai työeläkepalvelun internetosoitteesta: www.tyoelake.fi.

Pyydä sen jälkeen Kelasta arvio kansaneläkkeestä ja siitä, voitko saada takuueläkettä.

Kelan eläkkeitä tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksillä eli ne nousevat samaa tahtia kuin eräiden elinkustannusten hinnat.

Jos haluat tietää Kelan eläkkeiden tarkat määrät ja tulorajat, voit pyytää Kelasta tämän esitteen numeroliitteen.

Takuueläke

Takuueläke kuuluu vain Suomessa asuvalle eläkeläiselle. Sen voi saada, kun on asunut vähintään 3 vuotta Suomessa. Sen saa myös 65 vuotta täyttänyt tai työkyvytön maahanmuuttaja 3 vuoden Suomessa asumisen jälkeen.

Takuueläke takaa Suomessa asuvalle eläkettä noin 730 e/kk (vuonna 2013). Jos kaikki muut eläkkeesi jäävät alle tämän määrän, takuueläke paikkaa puuttuvan osan. Tämä vähimmäiseläke on sama kaikille perhesuhteista riippumatta.

Takuueläke on kuitenkin pienempi, jos olet hakenut vanhuuseläkkeen varhennettuna ennen eläkeikää. Silloin voi käydä niin, ettet saa lainkaan takuueläkettä.

Jos et saa mitään muita eläkkeitä, sinulle kuuluu täysi takuueläke. Se on noin **739 e/kk** (vuonna 2013).

Takuueläkettä pienentävät kansaneläke, työeläkkeet, leskeneläkkeet ja muutkin eläkkeet. Ne vähennetään kokonaan täydestä takuueläkkeestä. Sen sijaan hoitotukea, asumistukea, työtuloja, omaisuutta tai puolison tuloja ei vähennetä.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Vanhuuseläke

Vanhuuseläkkeelle jäädään 63–68-vuotiaana. Eläkeläisen toimeentuloa ovat eläke ja mahdolliset Kelan maksamat muut tuet eläkkeensaajalle.

Vanhuuseläke voi olla työeläkettä, kansaneläkettä tai molempia. **Kansaneläkkeenä vanhuuseläke alkaa 65 vuoden iässä.**

Esimerkki

Kalle ja Kaisa ovat naimisissa. Kalle saa työeläkettä 1 200 e/kk. Hän ei saa kansaneläkettä.

Kaisa on hoitanut pitkään lapsia kotona. Hän saa työeläkettä 400 e/kk. Hän saa kansaneläkettä noin 387 e/kk. Kaisa saa yhteensä 787 e/kk. Hänelle ei kuulu takuueläkettä.

Kallen ja Kaisan eläkkeet ovat yhteensä 1 987 e/kk. (Vuosi 2013)

Eläkkeen varhentaminen ja lykkääminen

Jos sinulla on oikeus kansaneläkkeeseen, voit päättää, otatko sen ennen kuin täytät 65 vuotta.

Varhennetun kansaneläkkeen saa, kun on täyttänyt 62 vuotta.

Varhennettu eläke on pysyvästi pienempi kuin 65 vuoden iässä alkava kansaneläke. Eläke pienenee 0,4 % jokaiselta kuukaudelta, jolla varhennat sitä. Kannattaa ottaa etukäteen selville, minkä suuruinen varhennettu vanhuuseläke olisi.

 Kysy palvelunumerosta
020 692 202

Esimerkki

Maija jää työeläkkeelle 63-vuotiaana. Hän saa työeläkettä 700 e/kk. Hän hakee heti kansaneläkkeen varhennettuna kahdella vuodella. Kansaneläke on 9,6 % (30 e/kk) pienempi kuin se olisi Maijalle 65 vuoden iässä. Maija asuu yksin ja saa kansaneläkettä noin 278 e/kk. (Vuosi 2013)

Eläkkeen alkamisen lykkääminen puolestaan korottaa eläkettä. Voit lykätä vanhuuseläkkeen alkamaan myöhemmin kuin täytettyäsi 65 vuotta. Tällöin eläkettä korotetaan 0,6 % jokaiselta kuukaudelta, jolla lykkäät eläkkeen alkamista.

Työkyvyttömyyseläke

Jos olet pitkän aikaa sairaana, saat yleensä ensin sairauspäivärahaa.

Kun olet saanut sairauspäivärahaa 150 arkipäivää, Kela lähettää kotiin kirjeen, jossa kerrotaan kuntoutuksesta ja eläkkeestä. Voit saada kutsun Kelaan neuvottelemaan työkykyysi parantamisesta.

Työkyvyttömyyseläkettä saat yleensä vasta sitten, kun olet saanut sairauspäivärahaa noin vuoden.

Työkyvyttömyyseläke voi olla sekä työeläkettä että kansaneläkettä. Voit hakea niitä samalla hakemuksella ja lääkärinlausunnolla.

Eläkkeen lisäksi voit saada Kelasta

- lapsikorotusta
- eläkettä saavan hoitotukea ja
- eläkkeensaajan asumistukea.

Kuka saa Kelasta työkyvyttömyyseläkettä?

Voit saada työkyvyttömyyseläkettä, jos olet 16–64-vuotias ja sinulla on sairaus tai vamma, joka estää sinua tekemästä työtä.

60 vuotta täyttänyt voi saada eläkkeen lievemmin perustein.

Sokea tai liikuntakyvytön saa aina työkyvyttömyyseläkettä, vaikka hän tekisi työtä.

Kun täytät 65 vuotta, Kela muuttaa työkyvyttömyyseläkkeesi vanhuuseläkkeeksi.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä on sama kuin muunkin kansaneläkkeen.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Nuori saa kuntoutusrahaa

Jos olet tullut työkyvyttömäksi ennen kuin olet täyttänyt 15 vuotta,

voit saada työkyvyttömyyseläkkeen heti 16 vuoden iästä alkaen.

Yleensä et saa sitä ennen 20 vuoden ikää, vaan ensin tutkitaan, voitko saada ammatillista kuntoutusta.

Kotikunnassa sinulle tehdään henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma. Se tehdään yhdessä huoltajan ja asiantuntijoiden kanssa.

Kuntouttamisen tavoitteena on auttaa pääsyä työelämään.

Eläkkeen sijasta saat silloin kuntoutusrahaa, joka on noin 24 euroa päivässä (vuonna 2013). Sen lisäksi voit saada vammaistukea.

Kuntoutustuki

Työkyvyttömyyseläkkeen voi saada määräaikaisena. Tällöin sen nimi on kuntoutustuki. Sitä maksetaan hoidon tai kuntoutumisen ajalta.

Edellytyksenä on, että sinulle on laadittu kuntoutus- tai hoitosuunnitelma. Kuntoutustuki on yhtä suuri kuin työkyvyttömyyseläke, ja sitä maksetaan samoilla perusteilla.

Työnteko työkyvyttömyyseläkkeellä

Vaikka olet työkyvyttömyyseläkkeellä, voit tehdä jonkin verran ansiotyötä. Jos teet työtä, ilmoita siitä Kelaan ja työeläkelaitokseesi.

Kela jatkaa eläkkeen maksamista, jos ansiotulosi ovat enintään noin 730 e/kk (vuonna 2013).

Jos teet työtä jatkuvasti ja ansaitset keskimäärin yli 730 e/kk, voit jättää eläkkeen lepäämään enintään kahdeksi vuodeksi. Tämä tarkoittaa sitä, ettei sinulle makseta eläkettä, mutta sinun ei tarvitse hakea sitä uudelleen, jos työt loppuvat.

Jos sait eläkkeen lisäksi hoitotukea, saat palkan lisäksi Kelasta ylimmän vammaistuen suuruista tukea noin 420 e/kk (vuonna 2013). Siitä ei mene veroa.

Jos lopetat työnteon, ilmoita siitä heti Kelaan. Kela alkaa taas maksaa eläkettä.

Työttömyyseläke

Jos olet syntynyt **ennen vuotta 1950** ja olet ollut pitkään työttömänä, voit saada työttömyyseläkettä. Sen tarkoitus on turvata toimeentulo ennen vanhuuseläkettä.

Ehtona on, että työttömyyspäivärahaa on maksettu enimmäisaika, 500 päivää.

Työttömyyseläkettä maksetaan kansaneläkkeenä. Työeläke maksetaan vanhuuseläkkeenä. Työeläkettä maksaa työeläkelaitos. Kansaneläkkeen maksaa Kela. Työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi viimeistään 65 vuoden iässä.

Työttömyyseläkkeen lisäksi voit saada lapsikorotusta ja eläkkeensaajan asumistukea, mutta et voi saada eläkettä saavan hoitotukea.

Vaikka saat työttömyyseläkettä, voit tehdä vähän ansiotyötä. Ansiotulo ei saa kuitenkaan olla enemmän kuin 695 e/kk (vuonna 2013).

Jos TE-toimisto (työ- ja elinkeinotoimisto) tarjoaa sinulle työtä työttömyyseläkkeellä olon aikana, siitä ei voi kieltäytyä.

Jos olet syntynyt **vuonna 1950 tai myöhemmin**, et saa työttömyyseläkettä. Sen sijaan voit saada työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea enintään 65 ikävuoteen saakka. Sinulla voi olla oikeus saada vanhuuseläkettä jo 62-vuotiaana ilman varhennusvähennystä (ks. s. 5).

Lisätietoja palvelunumeroista ma–pe kello 8–18

Eläkeasiat 020 692 202

Työttömyysajan tuet 020 692 210

tai Kelan toimistosta

Muut tuet eläkkeensaajalle

Kela maksaa eläkkeensaajalle seuraavia tukia:

- lapsikorotus
- eläkkeensaajan asumistuki
- eläkettä saavan hoitotuki
- rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä.

Lapsikorotus

Jos olet eläkkeellä ja kotonasi asuu alle 16-vuotias lapsi, voit hakea Kelasta lapsikorotusta. Lapsikorotusta saa omista ja puolison lapsista.

Saat lapsikorotusta myös omasta muualla asuvasta lapsesta, jos huolehdit hänen toimeentulostaan vähintään elatustuen määrän, noin 152 e/kk (vuonna 2013).

Lapsikorotus on noin 22 e/kk lasta kohden (vuonna 2013). Se on verotonta.

Lapsikorotuksen voit saada, vaikka et saisi kansaneläkettä. Siihen oikeuttavat myös muut eläkkeet.

Lisätietoja palvelunumerosta ma–pe kello 8–18

Eläkeasiat 020 692 202

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistukea voit saada Kelasta, jos

- olet täyttänyt 65 vuotta tai
- saat sitä ennen eläkettä ja
- perheesi tulot ovat pienet.

Kela voi maksaa tuen myös vuokranantajalle.

Sinulla ei kuitenkaan ole oikeutta eläkkeensaajan asumistukeen, jos saat jotain seuraavista:

- osatyökyvyttömyyseläkettä
- osa-aikaeläkettä
- vanhuuseläkettä ennen 65 vuoden ikää.

Silloin voit saada yleistä asumistukea. Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista ja asumistuesta.

Eläkkeellä olevat puoliset hakevat asumistukea yhteisesti. Tuki maksetaan heille puoliksi.

Joissakin tapauksissa voit valita, haetko yleistä asumistukea vai eläkkeensaajan asumistukea. Näin on esimerkiksi, kun samassa asunnossa asuu alle 18-vuotiaita lapsia. Tarkista Kelasta, voitko hakea eläkkeensaajan asumistukea.

Kysy palvelunumerosta 020 692 202

Eläkettä saavan hoitotuki

Jos toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vamman takia, voit saada Kelasta hoitotukea. Hoitotuella korvataan myös sairaudesta tai vammasta aiheutuvia kustannuksia.

Edellytys hoitotuen saamiselle on, että kyky huolehtia itsestäsi on heikentynyt vuoden ajan. Se tarkoittaa, että tarvitset apua tai hoitoa päivittäisissä toimissasi tai sairaudestasi aiheutuu erityisiä kustannuksia.

Et voi saada hoitotukea, jos saat osatyökyvyttömyyseläkettä, osa-aikaeläkettä tai työttömyyseläkettä. Silloin voit hakea Kelan vammaistukea.

Hoitotukea maksetaan eri määrä avuntarpeen ja erityiskustannusten määrän mukaan:

- perushoitotuki noin 60 e/kk
 - korotettu hoitotuki noin 154 e/kk
 - ylin hoitotuki noin 325 e/kk.
- (Vuosi 2013)

Kela maksaa hoitukseen **veteraanilisää** noin 100 e/kk (vuonna 2013) niille veteraaneille, joilla on ylimääräinen rintamalisä ja eläkettä saavan korotettu tai ylin hoitotuki.

Tulot tai omaisuus eivät vaikuta hoitotuen saamiseen.

Hoitotuki myönnetään joko toistaiseksi tai määräajaksi. Hoitotuki on verotonta.

Rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä

Kela maksaa rintamalisää miehelle tai naiselle, jolla on jokin seuraavista tunnuksista:

- rintamasotilastunnus
- rintamapalvelutunnus
- rintamatunnus
- veteraanitunnus.

Tunnuksia ei voi enää hakea.

Rintamalisää saavat myös henkilöt, joilla on todistus osallistumisesta miinanraivaus-tehtäviin vuosina 1945–1952.

Rintamalisä on noin 49 e/kk, ja se verotonta. Tulot tai omaisuus eivät vaikuta rintamalisään.

Kela maksaa **ylimääräistä rintamalisää** niille, jotka saavat rintamalisää ja kansaneläkettä. Suurin ylimääräinen rintamalisä on noin 240 euroa kuukaudessa. (Vuosi 2013)

Perhe-eläke

Lähiomaisen kuolema muuttaa perheen elämää ja toimeentuloa. Perhe-eläke turvaa lesken ja lapsen toimeentuloa, kun puoliso tai lapsen vanhempi kuolee. Perhe-eläkettä ovat leskeneläke ja lapseneläke.

Kelan perhe-eläkettä saavat alle 65-vuotias leski sekä alle 18-vuotias lapsi, jonka vanhempi tai huoltaja on kuollut. Opiskeleva lapsi voi saada perhe-eläkettä 21-vuotiaaksi saakka.

Kelan perhe-eläkkeen ohella voit saada perhe-eläkettä kuolleen omaisen työeläkkeen perusteella työeläkelaitoksesta. Tietoja saat kyseisestä eläkelaitoksesta tai Eläketurvakeskuksesta. Maanviljelijöillä ja yrittäjillä on omat eläkevakuutukset.

Jos kuoleman on aiheuttanut liikenneonnettomuus tai tapaturma, leski ja lapsi voivat saada perhe-eläkettä myös tapaturma- tai liikennevakuutuksesta. Näitä eläkkeitä hoitavat vakuutusyhtiöt, jotka myös antavat lisätietoja.

Jos kuollut omainen on ollut työelämässä, leski ja lapsi voivat saada kertakorvauksen ryhmähenkivakuutuksesta. Lisätietoja saat kuolleen omaisesi työpaikasta.

Muut perhe-eläkkeet ja korvaukset voivat vaikuttaa Kelan maksamiin perhe-eläkkeisiin ja asumistukeen. Perhe-eläkkeet ovat verotettavia.

Lisätietoja
ma-pe kello 8–18
Omaisen kuoltua 020 692 208

Leskeneläke

Kela maksaa leskeneläkettä vain alle 65-vuotiaalle leskelle. Leskeneläkkeeseen kuuluu alkueläke ja mahdollinen jatkoeläke. Jos tulosi ovat pienet, voit hakea myös asumistukea. Jos saat muuta eläkettä Kelasta, se vaikuttaa leskeneläkkeen määrään.

Jotta saat leskeneläkettä, sinun on täytynyt olla naimisissa kuolleen puolisosasi kanssa. Avopuolison leski ei saa leskeneläkettä, mutta lapset voivat saada lapseneläkettä.

Jos teillä ei ollut yhteisiä lapsia, voit saada leskeneläkettä vain, jos

- olet täyttänyt 50 vuotta puolison kuollessa
- olet avioitunut puolisosasi kanssa alle 50-vuotiaana ja puoliso on ollut alle 65-vuotias ja
- avioliitto on kestänyt vähintään 5 vuotta.

Puolison kuoleman jälkeen Kela maksaa alkueläkettä noin 325 e/kk (vuonna 2013). Alkueläkettä maksetaan 6 kuukautta.

Alkueläkkeen jälkeen voit saada jatkoeläkettä. Se koostuu perusmäärästä ja täydennysmäärästä. Perusmäärä on noin 100 e/kk.

Sen saat vain, jos sinulla on huollettavana alle 18-vuotias lapsi. Täydennysmäärän saamiseen vaikuttavat lähes kaikki tulosi. Täysi täydennysmäärä on noin 530 e/kk (vuonna 2013).

Jos menet uudelleen naimisiin

Jos solmit uuden avioliiton ennen kuin olet täyttänyt 50 vuotta, Kela lopettaa leskeneläkkeen maksamisen. Saat kuitenkin kerralla 3 vuoden eläkettä vastaavan määrän. Edellytys on, että olet saanut leskeneläkettä vähintään vuoden ajan.

Lapseneläke

Jos äiti tai isä kuolee, Kela maksaa lapselle lapseneläkettä, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Jos lapsi opiskelee, eläke jatkuu 21-vuotiaaksi saakka. Lisäksi kuolleen vanhemman työeläkelaitos maksaa lapseneläkettä.

Kelan lapseneläkkeen perusmäärä on noin 60 e/kk (vuonna 2013). Jos molemmat vanhemmat ovat kuolleet, lapsi saa kaksi perusmäärää.

Lapsi voi saada lisäksi täydennysmäärän, johon vaikuttavat hänen saamansa muut perhe-eläkkeet. Täydennysmäärä on enintään noin 90 e/kk (vuonna 2013).

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea Kelan eläkkeitä ja työeläkkeitä samalla hakemuksella, jos haet niitä samaan aikaan. Voit myös täyttää hakemuksen vain jompaakumpaa eläkettä varten. Tee hakemus ajoissa, sillä Kelan eläke voi alkaa vain 6 kk takautuen.

Voit toimittaa hakemuksen Kelaan tai mihin tahansa eläkelaitokseen.

Kela ei tee päätöstä kansaneläkkeestä, ennen kuin on selvillä, minkä verran saat työeläkkeitä. Muut eläkelaitokset ilmoittavat Kelaan tiedot eläkeratkaisuistaan, minkä jälkeen Kela antaa päätöksen kansaneläkkeestä ja takuueläkkeestä.

Asuminen ja työskentely ulkomailla voivat vaikuttaa kansaneläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen. Ulkomailla työskennellyt voi saada eläkettä työskentelymaasta. Leski voi saada perhe-eläkettä maasta, jossa edunjähtäjä on työskennellyt. Ulkomaan eläkkeitä voi hakea samalla lomakkeella kuin Suomen eläkkeitä.

Voit hakea vanhuuseläkettä ja asumistukea internetissä.

 www.kela.fi/asiointi

Hakulomakkeita saat Kelan internetsivuilta.

 www.kela.fi/lomakkeet

Saat hakulomakkeita myös Kelan toimistoista.

Toimita hakulomakkeet Kelan toimistoon.

- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä hakemuksessa pitää olla. Hakemuksissa voidaan vaatia eri liitteitä eläkelajista riippuen.
- Tarkista, pitääkö hakemuksessa olla lääkärintodistus ja millainen sen pitää olla.

Takuueläkettä voit hakea soittamalla. Kelan palvelunumeroon .

 Lisätietoja
ma–pe kello 8–18
Kelan palvelunumeroista

Eläkeasiat **020 692 202**

Omaisien kuoltua **020 692 208**

Verotettavaa tuloa

Kelan eläkkeet ja työeläkkeet ovat verotettavaa tuloa. Maksat siis niistä veroa. Kun saat myönteisen eläkepäätöksen, hae ennakonpidätysprosenttia eläkkeitä varten. Hae sitä verottajan asiointipalvelusta verkossa tai verottajan lomakkeella tai soita verottajalle. Verohallinto ilmoittaa Kelaan ja työeläkkeiden maksajille ennakonpidätysprosentin. Vero otetaan sen mukaan.

Muut Kelan tuet eläkkeensaajalle ovat verottomia. Hoitotuesta, asumistuesta, lapsikorotuksesta ja rintamalisistä ei siis mene veroa.

Maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen eläkkeestä ja muusta tuesta. Päätökseen on merkitty eläkkeen tai tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kansaneläkkeet ja eräät tuet maksetaan pankkitilillesi joka kuukausi sukunimesi alkukirjaimen mukaan:

- A–K kuukauden 4. päivä
- L–R kuukauden 14. päivä
- S–Ö kuukauden 22. päivä.

Takuueläke maksetaan joka kuukauden 22. päivä. Asumistuki on tilillä jo kuukauden 4. päivä.

Jos pankki on kiinni maksupäivänä, saat rahat tilillesi aikaisemmin.

Ilmoita muutoksista

Jos saat jotain Kelan etuutta, muista ilmoittaa pikaisesti Kelaan, jos olosuhteisiisi tulee muutoksia. Sellaisia tilanteita voivat olla asumisessa tai perhetilanteessa tai tuloissa tapahtuvat muutokset.

Muutoksenhaku päätökseen

Eläkepäätökseen ja muita tukia koskeviin päätöksiin voit hakea muutosta Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta. Muutoksenhausta on ohjeet Kelasta saamasi päätöksen liitteenä.

Esimerkkejä eläkeläisen tuloista (vuosi 2013)

Esimerkkejä pääkaupunkiseudulla yksin asuvan eläkeläisen tuloista ja veroista. Kaikissa esimerkeissä asunnon vuokra on 600 e/kk. Eläkeläisellä ei ole muita tuloja kuin eläkkeet. Rahamäärät on pyöristetty, eivätkä ne ole tarkkoja.

Työeläke e/kk	Kansan- eläke e/kk	Takuu- eläke e/kk	Vero e/kk	Asumis- tuki e/kk	Netto- tulot e/kk
0	0	739	-5	460	1 194
0	630	109	-5	460	1 194
148	584	6,69	-5	460	1 194
200	558	0	-5	454	1 207
300	508	0	-6	437	1 239
600	358	0	-33	386	1 311
800	258	0	-75	352	1 335
1500	0	0	-261	202	1 441

Nettotuloilla tarkoitetaan eläkeläisen käytettävissä olevia tuloja, kun verot on vähennetty. Näillä tuloilla pitää maksaa vuokra ja muut elämisen kulut.

Kela palvelee

Verkossa

Voit hoitaa Kela-asioitasi helposti verkossa.
Kelan verkkosivuilta saat tietoa.
Voit laskea tukien määriä laskureilla.
Kelan verkkosivut ovat osoitteessa **www.kela.fi**

Kelan asiointipalveluissa on turvallista hoitaa asioitaan verkossa.
Asiointipalveluun kirjaudut omilla verkkopankkitunnuksillasi.

Asiointipalvelussa

- voit hakea Kelan etuuksia
- saat tietoa hakemuksesi käsittelystä
- voit ilmoittaa muutoksista
- voit lakkauttaa tuen.

Kelan asiointipalvelut ovat osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Puhelimessa

 Eläkeasiat _____ 020 692 202
Omaisien kuoltua _____ 020 692 209
Vammaistuet _____ 020 692 211
Sairastaminen _____ 020 692 204
Kuntoutus _____ 020 692 205
Maasta- ja
maahan muutto _____ 020 692 207

Toimistossa tai yhteispalvelupisteessä

 Kelan toimistot palvelevat kaikissa Kelan etuuksiin liittyvissä asioissa.

Lähimmän Kelan toimiston tai yhteispalvelupisteen osoitetiedot ovat verkossa

 www.kela.fi/yhteystiedot

Osoitetiedot ja palvelunumerot ovat myös paikallisissa puhelinluetteloissa.

Ajanvarauksella

Voit varata ajan Kelan toimistoon tai puhelinneuvontaan.

Varaa aika, jos elämässäsi on tapahtunut iso muutos tai asiasi on muuten monimutkainen.

Varaa aika osoitteessa

 www.kela.fi/ajanvaraus

tai soita Kelan palvelunumeroon.

Jos tarvitset tulkkausapua, ota yhteys Kelaan tai katso lisätietoja osoitteesta

 www.kela.fi/tulkkaus

Kelan työntekijät ovat vaitiolovelvollisia.
He eivät saa puhua asiakkaiden asioista ulkopuolisille.

Ilmoita muutoksista

Jos saat jotain Kelan etuutta, muista ilmoittaa pikaisesti Kelaan, jos tilanteessasi tapahtuu muutoksia. Sellaisia tilanteita voivat olla asumisessa tai perhetilanteessa tai tuloissa tapahtuvat muutokset.

Takaisinperintä

Jos Kela maksaa etuutta liikaa virheellisten tietojen takia, se joudutaan perimään sinulta takaisin.

 www.kela.fi/takaisinperinta

Muutoksenhaku

Voit hakea muutosta Kelan päätökseen.
Saat päätöksen mukana ohjeet muutoksen hakemiseksi.
Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä:

 Eläkeasiat
020 692 202

Sosiaaliturvan
muutoksenhakulautakunta
Puhelin 0295 163 800
www.somla.fi

Jos sinulla on kysyttävää tuesta tai saamastasi päätöksestä, ota yhteyttä!

ma–pe kello 8–18

Asevelvollisen tuet _____ 020 692 200
Asumisen tuet _____ 020 692 201
Eläkeasiat _____ 020 692 202
Kela-kortti ja
EU-sairaanhoitokortti _____ 020 692 203
Kuntoutus _____ 020 692 205
Lapsiperheiden tuet _____ 020 692 206

Maasta- ja
maahanmuutto _____ 020 692 207
Omaisien kuoltua _____ 020 692 209
Sairastaminen _____ 020 692 204
Työttömyysajan tuet _____ 020 692 210
Vammaistuet _____ 020 692 211

Kelan esitteet

Esitteet painettuna ja verkossa www.kela.fi/muutkielet
suomeksi | på svenska | in English | Davvisámegiella
eesti keel | Русский

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Terveys ja kuntoutus

Sairauteen liittyvät korvaukset ja päivärahat,
kuntoutus ja vammaisetuudet

Opiskelu

Opiskelijan tuet ja asevelvollisen avustukset

Työttömyys

Työttömyysajan tuet

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Miten pääset Suomen sosiaaliturvaan
ja mitä tapahtuu kun muutat ulkomaille?

Esitteitä saa Kelan toimistoista ja yhteispalvelupisteistä.

